

[Albrechtsen]

»Hvad agter udenrigsministeren at gøre for at lægge pres på NATO-landet Tyrkiet for omgående at få standset torturen og mordene, som de tyrkiske myndigheder begår i militærfængslet i Kurdistans hovedstad, Diarbekir?«

Skriftlig begrundelse

Ifølge oplysninger, som solidaritetskampagnen med det tyrkiske og det kurdiske folk har fremlagt i et åbent brev af 7. februar 1984 til udenrigsministeren, er der i militærfængslet i Diarbekir i perioden fra august måned 1981 til januar måned 1984 myrdet et ukendt, men meget stort antal politiske fanger under tortur. Navnene på 27 af disse myrdede er kendte.

De politiske fanger i fængslet lever under ubeskriveligt umenneskelige vilkår – udsættes for tortur, manglende adgang til toiletfaciliteter, dårlig og manglende mad og vand, repressalier mod pårørende, får ikke nødvendig medicin osv.

De politiske fanger har selv reageret ved at etablere sultestrejker.

Også Danmark må reagere så kraftigt og effektivt som muligt mod dette brutale diktatur.

Styret i Tyrkiet må straks fratages enhver adgang til Europarådets møder, og Danmark bør protestere over for Tyrkiet i alle sammenhænge, hvor dette er muligt, og der bør hurtigst muligt sendes en dansk folketingsdelegation til Tyrkiet for at aflægge besøg i militærfængslet.

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Jeg har jo flere gange haft lejlighed til at udtale her i folketingssalen, at menneskerettighedssituationen i Tyrkiet giver anledning til alvorlig bekymring, og det er jo netop derfor, at Danmark sammen med Frankrig, Holland, Norge og Sverige fører en klagesag mod Tyrkiet; vi fører den for øjeblikket ved Den europæiske Menneskerettighedskommission i Strasbourg. Vi betragter denne klageprocedure som det mest hensigtsmæssige og det mest virkningsfulde middel til at lægge pres på de tyrkiske myndigheder for at få genoprettet respekten for menneskerettighederne i Tyrkiet.

Nu har Menneskerettighedskommissionen antaget sagen til realitetsbehandling, og det

er sket på samtlige de punkter, klagen drejer sig om, dvs. menneskerettighedskonventionens artikel 3 om tortur, artiklerne 5 og 6 om retssikkerhedsgarantier i forbindelse med frihedsberøvelse og domfældelse og artiklerne 9, 10 og 11 om tanke-, ytrings-, forenings- og forsamlingsfrihed. Det påhviler nu Kommissionen sammen med parterne at kulegrave alle de forhold, der er inddraget i sagen.

Det vil altså sige, at denne klagesag nu har nået et stade, der skulle give øgede muligheder for at lægge pres på Tyrkiet for at opnå, at tyrkisk lovgivning og praksis bliver bragt i overensstemmelse med menneskerettighedskonventionens krav, og at enkeltpersoner eller grupper af enkeltpersoner, f.eks. fagforeninger, bliver beskyttet imod overgreb.

Det er regeringens hensigt, kan jeg sige, bl.a. at inddrage forholdene i militærfængslet i Diarbekir i de kommende undersøgelser, som skal gennemføres ved Menneskerettighedskommissionens mellemkomst.

Albrechtsen (VS):

Jeg vil gerne takke ministeren for to ting. Jeg kan være enig med ministeren i vurderingen af de overgreb, som finder sted, og som regeringen altså også har opfattelsen af er af en sådan karakter, at det er helt uacceptabelt, og at der fra dansk side må gøres noget ved det. Jeg kan også takke for, at man altså er begyndt at gøre noget ved det med den sag, ministeren nævnte man har rejst.

Men derudover kan der jo godt gøres betydelig yderligere og måske nok så virkningsfulde skridt fra dansk side; jeg tænker her især på, at NATO jo er en organisation, der også indbefatter Tyrkiet. I den forbindelse kunne man fra dansk side også rejse sagen via en protest i NATO, og desuden kunne man sikre sig, at Tyrkiet ikke fremover kan få adgang til Europarådet. Endelig antydede ministeren jo under det foregående spørgsmål, at der kunne være andre steder end Nicaragua, hvor det også kunne være fornuftigt at sende mennesker hen for at se på tingene. Tyrkiet var måske også et område, hvor man kunne foreslå regeringen at man sendte en delegation eller observatører for at se på forholdene i fængslet.

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):